

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM
REGIONÁLIS PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ ÉS KUTATÓ KÖZPONT

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

9. évfolyam számára

2013/2014. TANÉV

ISKOLAI FORDULÓ

2014.január 14.

1

2

A tanuló neve:	
Az iskolája neve:	
Az iskolája címe:	
A felkészítő tanár neve:	
Elért pontszáma:	

A feladatlap összeállítója: B. Balogh Éva, szaktanácsadó

¹ Dél-Itália –Paestum. A fotót készítette: B. Balogh Éva (2013.október.28.)

² Athén. A fotót készítette: B. Balogh Éva (2011.október .25.)

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

Kedves Versenyző! Olvassa el figyelmesen a feladatokat, majd javítások nélkül, olvashatóan írja meg válaszait!**1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás elé!**

- a) ___ Az egyiptomi öntözéses földművelésben jelentős szerepe volt a sadufnak (gémeskútszerű szerkezet).
- b) ___ Hammurapi törvénygyűjteménye bizonyítja a törvény előtti egyenlőséget.
- c) ___ A perzsa vallás és filozófia leghíresebb egyénisége Zarathusztra volt, aki nézeteit a Tao – tö – kingben foglalta össze.
- d) ___ A legrégebbi egyiptomi írást hieroglifának (szent véset) nevezik. A hieroglif írás leegyszerűsítésével alakították ki az ún. hieratikus írást.
- e) ___ Az indiai társadalom nirvánákra tagozódott, amelyek zárt csoportok voltak, csak beleszületni lehetett.
- f) ___ A kínai kultúra magas színvonalú volt, sok területen, például a fehér porcelán, az ékírást, az agyagtáblák készítése, a papírgyártás, a selyemszövés terén megelőzte Európa államait.
- g) ___ A kínaiak felhevített jóslócsontok segítségével igyekeztek megtudni az „istenek válaszait”.
- h) ___ Spártában a helóták bányászattal, kézműiparral foglalkoztak. Háború esetén nem fizettek adót.
- i) ___ Az asszírok a katonáskodó parasztok pótlására a meghódított területekről elhurcolták (deportálták) az embereket.
- j) ___ Az Ószövetség Ábrahám és Mózes történetével a palesztinai zsidóság kettős eredetét is leírja.
- k) ___ Kung Fu-ce a hagyományok, az idősök, a vezetők, a család tiszteletére tanított.
- l) ___ A görög gyarmatosítás három fő iránya volt: északkelet, pl. a Dardanellák, nyugat: Dél-Itália, Szicília, Kréta, dél: Afrika, Kis-Ázsia.

a b

c d

e f

g h

i j

k l

.../12

2. Oldja meg a képhez kapcsolódó feladatokat!

a) Nevezze meg a képen látható oszlopfő stílusát! _____

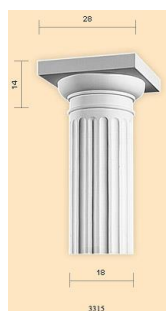
b-f) Húzza alá a következő felsorolásból, milyen építészeti elemek jellemzik az antik görög templomokat!

kupola, timpanon, csúcsív, fríz, rózszaablak, oszlopfő, kagylódíszítés, lépcsős alépítmény

g) Húzza alá, annak a borítón látható templomnak a nevét, amelyben nőalakok helyettesítik a ion oszlopfőket!

Niké temploma, Erekteion (Erektheion), Parthenon

h) Tegye időrendi sorrendbe sorszámozással (1-3.)! A legrégebbi elé kerüljön az 1. sorszám!

☐ hellenisztikus kor☐ archaikus kor☐ klasszikus kor

3

a b

c d

e f

g h

.../8

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

3.A) Írja a vonalra a jellemzők alapján felismert történelmi személyiség nevét!	a	b
a) Az ő vezetésével alakult ki Jeruzsálem székhellyel a zsidó állam. _____	c	d
b) A perzsák legjelentősebb uralkodója, aki a meghódított területeket satrapiákra osztotta. _____	e	f
c) Marathonnál a perzsák hadvezére. _____	g	h
d) Az ő idején (Kr.e.V.sz) virágzott a demokrácia Athénban, megvalósult a teljes jogi egyenlőség. _____	i	j
e) Szalamisznál az ő vezetése alatt győztek a görögök a perzsák felett. _____	k	
f) A makedónellenes csoport vezetője volt, híres szónok, aki II.Philipposz ellen mondott beszédeket. _____	.../11	
g) Pun hadvezér, északról, az Alpokon átkelve támadta meg Rómát. _____		
3.B) Írjon A fentiekhez hasonlóan röviden meghatározó jellemzőket a következő történelmi személyiségekről!		
h) Peisziisztratosz _____ _____		
i) II. Philipposz _____ _____		
j-k) Spartacus _____ _____		
4. Egészítse ki a hiányos szöveget!		
„Szolón Kr.e. 640 körül született Attika egyik legelőkelőbb nemzetségéből...A fiatal Szolón	a	b
kereskedésből szerzett vagyont és teremtett olyan életkörülményeket, amelyek tudásszomját csakúgy	c	d
kielégítették, mint élnivágását... politikai kiugrása a stratégiai szempontból fontos	e	
Szalamiszért folyó harc jegyében történt. Megválasztották a) _____-nak, és a	.../5	
szigetet sikerült is elfoglalni.....Később diallektésznek (politikai döntőbíró) és		
b) _____-nak választották meg.....Legfontosabb intézkedése az volt, hogy eltörölte		
az c) _____, felszabadította a rabszolgasorba került honfitársait. Aki		
külföldre adtak el, azokat d) _____. Ez az intézkedéscsomag a		
e) _____ elnevezést nyerte, mivel az elzálogosított földekről eltávolították az		
adósságot jelző határkövet.” ⁴		

⁴ Kertész István (1992): *Hellén államférfiak*. Kossuth, Budapest. 12. (A világtörténelem nagyjai)

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

5.A) Egészítse ki a táblázatot!

HELYSZÍN	ESEMÉNY	IDŐPONT	NÉV
Thermopülai-szoros	a)	b)	c)
Gaugaméla	d)	Kr.e.331	e)
f)	Julius Caesar legyőzi Pompeius csapatait	g)	Julius Caesar / Pompeius

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p

.../16

5.B) Soroljon fel négyet Julius Caesar tisztségei közül!

- h) _____
- i) _____
- j) _____
- k) _____

5.C) Bizonyítsa, hogy intézkedéseivel a római állam válságának megoldására törekedett! (l-p)

6. Írja a vonalra, mi a közös bennük!

- a) Awelum (szabad ember), muskenum(szolga állapotú), wardum (rabszolga) _____
- b) Brahman,Visnu,Siva _____
- c) Atum, Amon,Ré _____
- d) Bronz lábszárvédő, kerek pajzs,bronzsisak, rövid,kétélű vaskard _____
- e) Szókratész, Platón, Arisztotelész _____

a	b
c	d
e	

.../5

7. Egészítse ki a táblázatot!

jelkép	görög isten	római isten	„foglalkozás”
villám	Zeusz	a)	b)
háromágú szigony	c)	Neptunus	d)
	e)	Aesculapius	a gyógyítás,az egészség istene
szőlőfürt, borral telt	f)	Bacchus	a bor és mámor istene

a	b
c	d
e	f
g	

.../7

g) Húzza alá, ki lehet Flóra a mitológiában!

A mezei jószágok istennője vagy A tavasz,az ifjúság és a virágok istennője

a	b
c	d
e	f
g	h

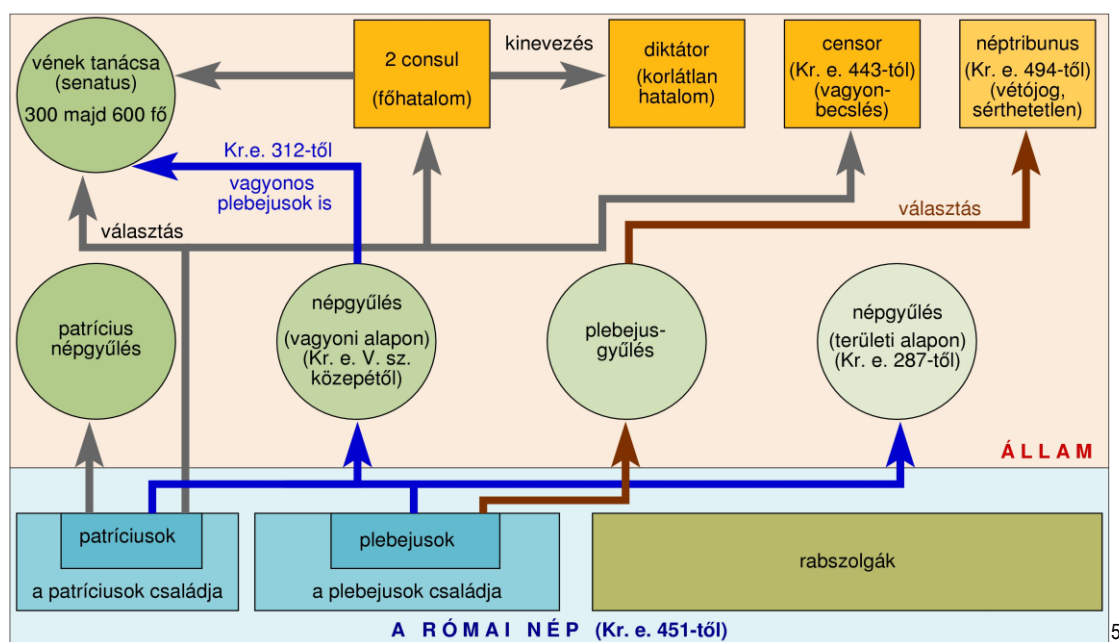
.../8

Kleiszthenész	
Hérodotosz	
Cornelius Scipio	
Tiberius Gracchus	
Marius	
Sulla	

- a) Néptribunusként Kr.e. 133-ban földreformot kívánt végrehajtani.
- b) Vagyontalan római polgárok soraiból szervezte a zsoldoshadsereget.
- c) Politikai ellenfeleivel a proscriptiós (az elítéltek nevének listája) lista összeállításával számolt le.
- d) Elrendelte a cserépszavazást
- e) Zámánál döntő vereséget mért Hannibál seregére
- f) Dictatorrá választották Kr.e. 82-ben korlátlan időre
- g) Létrehozta a phülét (a polisz új, területi alapú felosztása)
- h) Megírta a görög-perzsa háborúk történetét.

a	b
c	d
e	f

.../ 6

a-b) **Húzza alá** azt a két szót, amely a köztársasági államszervezetre jellemző!

demagógia, trivialitas, collegialitas, despotikus, patriarchális, annualitas

c) **Nevezze meg, melyik tisztséget szerezte meg a plebs a Szent-hegyre való kivonulás után!** _____

d) Szükségállapot idején 6 hónapra korlátlan hatalommal felruházott személy: _____

e-f) Mikortól és milyen intézkedéssel érték el a teljes jogi egyenlőséget a plebejusok?

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

REJTVÉNY

10.A) Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!

a) Itt található az oroszlanos kapu és romjai között fedezték fel az Agamemnónnak tulajdonított uralkodói maszkot

b) Jellegzetes római viselet

c) Római béke.Romana

d) Előkelő réteg a római társadalomban

e) legendás szépségű egyiptomi uralkodónő.

f) Római tartomány

g) Háromevezősoros görög hadihajó

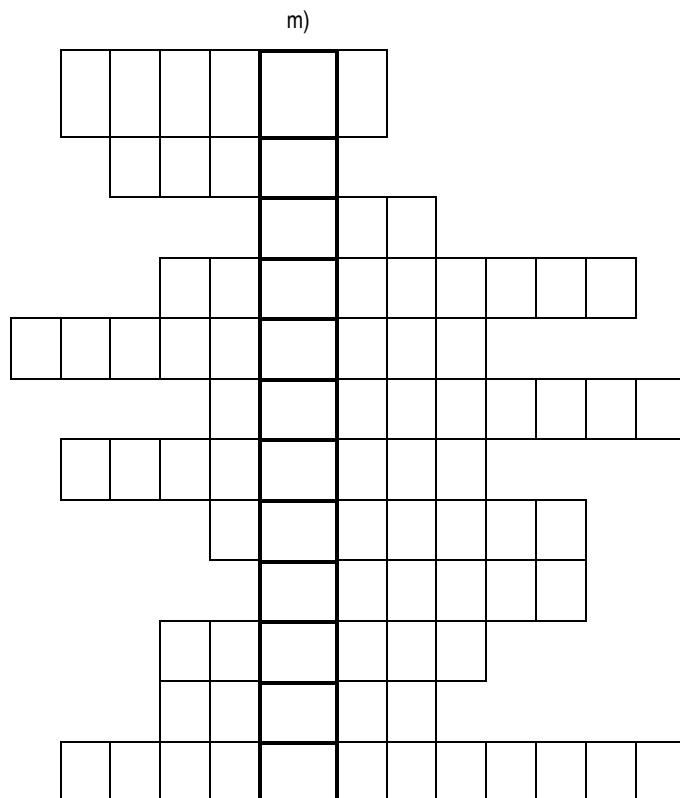
h) 16 évet leszolgált római katona

i) Vesszőnyaláb, amelyben a bárd a hatalmat jelképezte..
A lictorok vitték a consulok (vagy a dictator) előtt.

j) A római nagy szennyvízcsatorna neve _____ Maxima

k) Görög szobrász. Híres alkotása a Diszkoszvető.

l) 3 férfi szövetsége

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
.../14	

10.B) Magyarázza meg röviden a függőleges oszlopban található történelmi fogalmat! (n)

11. ESSZÉ

Mutassa be a források és saját ismeretei segítségével a spártai nevelés jellemzőit!

„Gyönyörű dolog meghalni hőiesen, elesni az első sorban, amikor az ember hazájáért harcol. Micsoda nyomorúság elhagyni városunkat és földjeinket és elmenni koldulni idegenbe... Tehát, ha a hazátlan embert senki sem becsüli, senki sem tiszteli, senki sem könyörül rajta, akkor harcoljunk hőiesen földünkért és gyermekeinkért, ne kíméljük életünket és haljunk meg bátran.” (Türtaiosz)⁶

7

„[...]a krüpteia a következőkből állott: Az előjárók időnként a legértelmesebbnek ítélt ifjakat kiküldték vidékre, mindössze egy törrel és a legszükségesebb élelemmel felszerelve. Ezek nappal szétszéledtek, rejtekhelyeiken pihentek, éjszaka kiálltak az utakra és elpusztították a kezükbe kerülő helótákat...” (Plutarkhosz: Párhuzamos életrajzok)⁸

⁶ Az európai kultúra bölcsőjénél: antik görög nevelés (Kr. e. XIII-IV. sz.): A spártai nevelés (Kr. e. VIII-IV. sz.). In: <http://magyar-irodalom.elte.hu/nevelestortenet/02.02.html> (2014.január 11.)

⁷ A spártai nevelés - a fiúk kiképzése: Testüket edző ifjak. In: <http://crowland.uw.hu/images/sparta/kikepzes.html> (2014.január 11.)

⁸ Az európai kultúra bölcsőjénél: antik görög nevelés (Kr. e. XIII-IV. sz.): Hellenisztikus nevelés. In: <http://magyar-irodalom.elte.hu/nevelestortenet/02.02.html> (2014.január 11.)

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

[illegible]